YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
16 päivänä toukokuuta 2000 *

Asiassa C-274/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja P. Oliver ja oikeudellisen yksikön virkamies B. Doherty, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Coal Products Ltd, kotipaikka Chesterfield (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan K. P. E. Lasok, QC, ja barrister P. Harris, solicitor A. Mottin valtuuttamina, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Zeyen, Beghin, Feider, Loeff, Claeys & Verbeke, 56—58 rue Charles Martel,

vastaajana,

jossa Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan EHTY:n perustamissopimuksen 42 artiklan nojalla vastaajan velvoittamista maksamaan 252 558 ecun suuruinen summa, joka vastaa sen Coal Products Ltd:lle sellaisen

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

sopimuksen yhteydessä myöntämää korkohyvitystä, jonka tarkoituksena oli edistää sitä, että yritys kuluttaisi yhteisössä tuotettua hiiltä, 8 prosentin suuruisine korkoineen 1.11.1995 lukien ja jossa vastaaja vaatii vastavaatimuksenaan kantajan velvoittamista maksamaan 46 010 ecun suuruinen summa korkoineen 3.2.1995 lukien,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Sevón sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja P. Jann,

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten esittämät lausumat 8.7.1999 pidetyssä istunnossa, jossa Coal Products Ltd:ä edustivat barrister R. Thompson ja A. Mott sekä komissiota P. Oliver ja B. Doherty,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.9.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EHTY:n perustamissopimuksen 42 artiklaan perustuvan välityslausekkeen nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 29.7.1997 ja jossa kantaja vaatii Coal Products Ltd:ä (jäljempänä CPL) suorittamaan 252 558 ecun suuruisen summan, joka vastaa kantajan CPL:lle sellaisen sopimuksen yhteydessä myöntämää korkohyvitystä, jonka tarkoituksena oli edistää sitä, että tämä yritys kuluttaisi yhteisössä tuotettua hiiltä, 8 prosentin suuruisine korkoineen 1.11.1995 lukien.

2 CPL on vaatinut vastineessa esittämässään vastavaatimuksessa, että komissio velvoitetaan maksamaan 46 010 ecun suuruinen summa korkoineen 3.2.1995 tai 31.3.1995 lukien, mikä vastaa sitä korkohyvityksestä saamatta olevaa määrää, johon CPL väittää olevansa oikeutettu edellä mainitun sopimuksen nojalla.

Riidanalainen sopimus

3 Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (jäljempänä EHTY), jota edusti komissio, teki 21.5.1992 lainasopimuksen (jäljempänä sopimus) CPL:n kanssa, joka on British Coal Companyn tytäryhtiö. Sopimuksen mukaan komissio sitoutui lainaamaan CPL:lle 10 000 000 Englannin puntaa edistääkseen EHTY:ssä tuotetun hiilen kulutusta CPL:n Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevissa tehtaissa, joissa valmistettiin brikettejä ja tuotettiin metaanista sähköä.

4 Sopimuksen 6 kohdan mukaan laina oli määrä maksaa takaisin yhdessä erässä 28.5.1997, ja sopimuksen 7 kohtaan sisältyi kielto, jonka mukaan CPL ei saanut maksaa lainaa takaisin ennenaikaisesti. Sopimuksen 10 kohdan mukaan CPL sitoutui olemaan myymättä, siirtämättä tai luovuttamatta hankkeeseen kuuluvaa omaisuutta ilman komission etukäteen antamaa kirjallista hyväksyntää.

5 Sopimuksen 5.4 kohdassa määrättiin korkohyvityksen maksamisesta seuraavin edellytyksin:

"Jollei tämän sopimuksen määräyksistä muuta johdu, lainanantaja [komissio] myöntää lainanottajalle [CPL] koko lainasummalta korkohyvityksen (jäljempänä hyvitys), joka Englannin puntina ilmaistuna vastaa 1 875 420 ecua. Hyvitys maksetaan lainanottajalle kaksi kertaa vuodessa viiden ensimmäisen lainavuoden aikana kahtena 187 542 ecun suuruisena suorituksena kunkin vuoden toukokuun 28 päivänä tai vähän sitä ennen tai sen jälkeen ja marraskuun 28 päivänä tai vähän sitä ennen tai sen jälkeen. Ensimmäinen suoritus maksetaan marraskuun 28 päivänä 1992 tai vähän sitä ennen tai sen jälkeen ja viimeinen suoritus toukokuun 28 päivänä 1997 tai vähän sitä ennen tai sen jälkeen, sillä ehdolla, että lainanottaja on asianmukaisesti täyttänyt tästä sopimuksesta johtuvat koron ja kaikkien muiden lainan perusteella suoritettavien summien maksamista koskevat velvoitteensa, jotka se on velvollinen täyttämään kunakin näistä ajankohdista, tämän kuitenkaan rajoittamatta 11 kohdan määräysten soveltamista. — — "

6 Sopimuksen 11.2 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Laina myönnetään ja 5.4 kohdassa mainittu korkohyvitys lasketaan sen lähtökohdan perusteella, että EHTY:ssä tuotetun hiilen tosiasiallinen kulutus kunakin

kulutusvuonna on vähintään yhtä suuri kuin EHTY:ssä tuotetun hiilen arvioitu kulutus. Näin ollen sovelletaan seuraavia määräyksiä:

a) Jos EHTY:ssä tuotetun hiilen tosiasiallinen kulutus toisena kahdesta arviointipäivää välittömästi edeltävästä vuodesta on EHTY:ssä tuotetun hiilen arvioitua kulutusta vähäisempi, lainanantaja voi (tämän rajoittamatta muita oikeuksia, joita lainanantajalla tämän sopimuksen nojalla on), ilmoittamalla tästä kirjallisesti lainanottajalle, alentaa korkohyvitystä, johon lainanottajalla alun perin tämän sopimuksen nojalla on oikeus, arvioidun ja tosiasiallisen kulutuksen välisen eron mukaisessa suhteessa. Se korkohyvityksen osa, joka lainanottajalle on tosiasiallisesti maksettu ja joka ylittää määrän, jonka lainanottaja olisi saanut, jos uudelleen laskettua hyvitystä olisi sovellettu alusta lähtien, lainanottajan on välittömästi kokonaisuudessaan maksettava takaisin, tai lainanantaja voi halutessaan lisätä sen vielä erääntymättömiin lainanlyhennyksiin.

b) Lainanantajalla on, a kohdassa mainittujen oikeuksien lisäksi ja tämän rajoittamatta muita oikeuksia, joita lainanantajalla tämän sopimuksen nojalla on, oikeus ilmoittamalla lainanottajalle kirjallisesti alentaa korkohyvitystä asianomaisena kulutusvuonna ja kunakin myöhempänä kulutusvuonna edellä a kohdassa esitetyn suhteellisen laskutavan mukaan (EHTY:ssä tuotetun hiilen asianomaisena kulutusvuonna tapahtuneen tosiasiallisen kulutuksen perusteella) seuraavin edellytyksin:

i) EHTY:ssä tuotetun hiilen tosiasiallinen kulutus jonakin kulutusvuonna, joka päättyy silloin, kun seurantaraportti on annettava, on vähäisempi kuin se EHTY:ssä tuotetun hiilen kulutus, johon lainaan sovellettava korkohyvitys perustuu tänä ajankohtana (riippumatta siitä, onko kysymyksessä arvioitu kulutus vai edellä a kohdan määräyksien soveltamisesta tai tämän b kohdan aikaisemmasta soveltamisesta johtuva vähäisempi määrä) ja

ii) lainanantaja pitää tätä eroa merkittävänä.

Lainanantajalla on oikeus soveltaa a kohdan viimeistä virkettä myös tämän b kohdan nojalla tehtäviin korjauksiin.

— — "

7 Sopimuksen 1 kohdassa vuotuiseksi kulutustavoitteeksi asetettiin (jäljempänä EHTY:ssä tuotetun hiilen arvioitu kulutus) 350 000 tonnia. Saman kohdan mukaan "EHTY:ssä tuotetun hiilen tosiasiallisella kulutuksella" tarkoitettiin "teollisuuslaitoksissa kunakin kulutusvuonna tosiasiallisesti kulutetun EHTY:ssä tuotetun hiilen määrää"; kuitenkin kummankin arviointipäivää välittömästi edeltävän kahden kulutusvuoden osalta "kulutuksen vuosikeskiarvo näinä kahtena vuonna" tuli ottaa huomioon. "Kulutusvuosi" puolestaan määriteltiin "ajanjaksoksi, joka vastaa vuoden pituista aikaa 28 päivään toukokuuta asti — tätä päivää lukuun ottamatta — kunakin vuonna 1994—1998". Tämän artiklan mukaan lainan antamispäivän kolmas vuosipäivä eli 28.5.1995 oli "arviointipäivä". Lainan takaisin maksamisen neljäs ja viides vuosipäivä eli 28.5.1996 ja 28.5.1997 määriteltiin "seurantaraportin jättöpäiviksi".

8 Sopimuksen 19 kohdan mukaan sopimukseen sovelletaan Englannin oikeutta ja kaikki sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja täytäntöönpanoa koskevat vaatimukset ja oikeusriidat ratkaistaan yksinomaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa perustamissopimuksen 42 artiklan nojalla.

9 Kun CPL:n työntekijät ostivat yrityksen itselleen, CPL halusi maksaa lainan takaisin välittömästi. Komissio suostui tähän pyyntöön 23.1.1995 päivätyssä kirjeessään sillä edellytyksellä, että CPL hyväksyisi seuraavan ehdotuksen:

"Koska aikaistettu takaisinmaksuajankohta on ennen arviointipäivää, ehdotamme, että hyvitys lasketaan suhteellisena aikaistettuun takaisinmaksupäivään saakka. Tämä voi johtaa siis siihen, että joko osa hyvityksestä on palautettava EHTY:lle, tai siihen, että CPL:llä on vielä saatavaa.

Näin ollen toivomme, että CPL ilmoittaa meille yksityiskohtaiset tiedot hiilen kulutuksesta niinä kolmena vuonna, jotka välittömästi edelsivät sitä päivää, jona työntekijät ostivat yrityksen itselleen. Ehdotamme, että nämä tiedot toimitetaan meille 60 päivän kuluessa sen mukaisesti, mitä sopimuksessa on määrätty raportin toimittamisesta arvioinnin yhteydessä."

10 CPL hyväksyi 30.1.1995 päivätyssä kirjeessään, että "jo maksetun hyvityksen oikaiseminen saattaa osoittautua tarpeelliseksi ja että tämän oikaisun tulee perustua tarkastelujaksoon, joka päättyy lainan takaisinmaksuajankohtana".

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

11 Komissio esittää perustelunaan vaatimukselle siitä, että CPL:n on maksettava takaisin 252 558 ecun suuruinen summa, että tämä summa vastaa sitä erotusta, joka muodostuu, kun komission CPL:lle korkohyvityksenä jo maksamasta 750 168 ecun suuruisesta summasta vähennetään 497 610 ecun suuruinen

summa, johon CPL komission laskelmien mukaan olisi ollut oikeutettu. Komission mukaan EHTY:ssä tuotetun hiilen kulutustavoitetta 28.5.1993 ja 29.1.1995 välisenä 20 kuukauden pituisena ajanjaksona oli pienennettävä suhteessa tämän ajanjakson pituuteen, jolloin se oli 583 333 tonnia eli 5/6 (tai 20/24) EHTY:ssä tuotetun hiilen arvioidusta kulutuksesta (700 000 tonnia) kahtena arviointipäivää 28.5.1995 edeltävänä kulutusvuonna. CPL, joka oli kuluttanut vain 464 332 tonnia EHTY:ssä tuotettua hiiltä tämän 20 kuukauden pituisen ajanjakson kuluessa eli 79,6 prosenttia oikaistusta tavoitteesta, ei voi siis vaatia kuin 79,6 prosenttia tähän ajanjaksoon kohdistuvasta korkohyvityksestä eli 79,6 prosenttia kolmanneksesta (20/60) siitä 1 875 420 ecun suuruisesta summasta, joka sopimuksessa oli sovittu hyvityksen kokonaismääräksi sopimuksen koko soveltamisajanjaksolta. Kun otetaan huomioon komission jo maksama 750 168 ecun suuruinen summa niiltä 32 kuukaudelta, jotka olivat kuluneet sopimuksen voimaantulon ja 29.1.1995 välillä, komissio katsoo voivansa perustellusti vaatia 252 558 ecun suuruisen summan takaisinmaksua korkoineen.

12 CPL esittää kaksi pääasiallista perustetta vaatimuksilleen. Se väittää ensiksikin, että 23.1. ja 30.1.1995 käydyn kirjeenvaihdon seurauksena syntyi uusi, erillinen sopimus, joka johti lainasopimuksen implisiittiseen purkautumiseen. Koska tämä uusi sopimus ei sisällä lauseketta, jossa olisi annettu toimivalta yhteisöjen tuomioistuimelle, kanne on jätettävä tutkimatta.

13 Toiseksi CPL väittää asiakysymyksen osalta, että sillä on oikeus tarkasteltavana olevan ajanjakson osalta 796 178 ecun suuruiseen hyvitykseen. Koska se on saanut vain 750 168 ecua, se katsoo olevansa oikeutettu saamaan näiden kahden summan erotuksen suuruisen määrän eli 46 010 ecua.

14 CPL väittää, että komissio muutti arviointiajanjaksoa siirtäessään ajanjakson alkamispäiväksi 28.5.1992. Tältä osin se viittaa komission 23.1.1995 päivättyyn kirjeeseen, jossa komissio sen mukaan ensiksikin katsoi, että hiilen kulutuksen tarkastelujakso, jonka mukaan oikeus hyvitykseen lasketaan, päättyisi lainan takaisinmaksuun ja toisaalta viittasi tosiasiallisesti maksettavan hyvityksen suuruuden suhteelliseen laskemistapaan ja pyysi CPL:ltä yritysostoa edeltäneiden kolmen vuoden hiilenkulutusta koskevia tietoja. CPL katsoo kuitenkin, että vain 28.5.1993 jälkeen tapahtunut kulutus tulee ottaa huomioon hyvitystä lasket-

taessa. CPL siis hyväksyy, että 20 kuukauden pituisen kulutusajanjakson aikana sen tosiasiallinen EHTY:ssä tuotetun hiilen kulutus oli vain 79,6 prosenttia oikaistusta arvioidusta kulutuksesta. CPL väittää kuitenkin, että näitä lukuja tulee käyttää arvioitaessa, kuinka suuri on se hyvityksen osa, joka sillä on oikeus vaatia lainan takaisin maksamisen ja ensimmäisen hyvityserän saamisen jälkeen kuluneelta 32 kuukauden pituiselta ajanjaksolta, ja päätyy näin 796 178 ecun suuruiseen summaan.

15 CPL esitti istunnossa erilaisen sopimusta koskevan tulkinnan, ja päätyi uudessa laskelmassaan siihen, että komission saatava CPL:ltä on 3 751 ecua. Komissio on kuitenkin tältä osin vedonnut yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan ja väittänyt, että tämä tulkinta on uusi peruste.

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

16 CPL:n mukaan sen ja komission välisen kirjeenvaihdon seurauksena sopimus purkautui ja se korvattiin uudella sopimuksella, johon ei sisältynyt lauseketta, jossa olisi annettu toimivalta yhteisöjen tuomioistuimelle.

17 On huomattava yhtäältä, että viittaus sopimukseen on välttämätön kirjeenvaihdon sisällön ja merkityksen ymmärtämiseksi, ja toisaalta, että nämä kirjeet eivät sisällä mitään sellaista ehtoa, joka olisi perusteeltaan ristiriidassa mainitun

sopimuksen ehtojen kanssa, joita on sovellettava siitä riippumatta, että komissio hyväksyi sen, että CPL maksoi lainan ennenaikaisesti takaisin.

18 Näin ollen on asiassa noudatettavan lainsäädännön eli Englannin lain mukaisia arviointiperusteita soveltaen päädyttävä siihen, että kirjeenvaihto ei merkinnyt sopimuksen purkautumista ja että sopimuksen 19 kohtaa siis edelleen sovelletaan käsiteltävänä olevassa asiassa.

Pääasia

19 Komission esittämät väitteet, sellaisina kuin ne on esitetty tämän tuomion 11 kohdassa, perustuvat olettamukseen, jonka mukaan laina-aikana eli vuosina 1992—1997 tapahtuva korkohyvityksen maksaminen ja EHTY:ssä tuotetun hiilen arvioidun kulutuksen tavoitteiden toteutuminen viitenä kulutusvuonna eli toukokuun 1993 ja toukokuun 1998 välisenä aikana olivat yhteydessä toisiinsa niin, että jokaista ennen sopimuksen päättymistä myönnettyä korkohyvitystä tulisi pitää ennakkomaksuna lopulliseen tilitykseen asti. Tällaista lähtökohtaa ei kuitenkaan mitenkään voida johtaa sopimusehdoista.

20 Sopimus ei itse asiassa perusta mitään automaattista yhteyttä tiettyyn vuoteen liittyvien hyvitysmaksujen ja EHTY:ssä tuotetun hiilen seuraavana vuonna tapahtuvan tosiasiallisen kulutuksen välille. Sopimuksessa ei myöskään sidota maksettavan hyvityksen kokonaismäärää viiden kysymyksessä olevan vuoden kokonaiskulutukseen.

21 Sopimuksen 11.2.a kohdasta sitä vastoin seuraa, että oikeus siihen osaan hyvityksestä, joka maksetaan arviointipäivään saakka eli kolmen ensimmäisen sopimusvuoden aikana, syntyy lopullisesti sen jälkeen, kun hyvitystä on tarvittaessa korjattu alhaisemmaksi sen vuoksi, että EHTY:ssä tuotettua hiiltä oli tosi-

asiallisesti kulutettu vähemmän kuin arviointipäivää edeltävien kahden ensimmäisen kulutusvuoden osalta oli arvioitu. Oikeus tähän osaan hyvityksestä ei riipu tämän ajankohdan jälkeen tapahtuvasta kulutuksesta.

22 Lisäksi on huomattava, että sopimuksessa ei ole määräystä, joka koskisi viimeistä kulutusvuotta edeltävältä vuodelta maksetun hyvityksen takaisin perimistä tilanteessa, jossa EHTY:ssä tuotetun hiilen tosiasiallinen kulutus tuona vuonna olisi ollut riittämätöntä, sillä sopimuksessa ei edellytetä raportin antamista tältä vuodelta, vaikka raportti on välttämätön edellytys lopullisen tilityksen tekemiselle komission edellyttämällä tavalla. Jos käytettäisiin komission ehdottamaa laskentatapaa, komissiolle annettaisiin valta tarkastaa sopimuksen viimeisen soveltamisvuoden kulutus, vaikka tällainen mahdollisuus ei ole johdettavissa mistään sopimuksen määräyksistä.

23 Tästä seuraa, että kirjeenvaihdossa esiintyvää viittausta hyvityksen suhteelliseen laskemiseen lainan aikaistettuun takaisinmaksupäivään saakka ei pidä käsittää niin, että se merkitsisi suoraa vastaavuutta kahden ajanjakson välillä, jotka ovat se viiden vuoden jakso, jolta hyvitystä on maksettava, ja se vuotta myöhemmin alkava viiden vuoden jakso, jota silmällä pitäen sopimuksessa asetettiin EHTY:ssä tuotetun hiilen kulutustavoitteet. Näin ollen sitä sopimuksen tulkintaa, jonka komissio esitti perustellakseen vaatimustaan 252 558 ecun takaisin maksamisesta korkoineen 1.11.1995 lukien, ei voida hyväksyä.

24 CPL:n vastavaatimus, jolla se vaatii komission velvoittamista maksamaan sille 46 010 ecun suuruisen summan korkoineen, perustuu laskelmiin, jotka on laadittu samoista lähtökohdista kuin komission laskelmat ja jotka edellyttävät myös suoran vastaavuuden olemassaoloa korkohyvityksen maksamisessa huomioon otettavan ajanjakson ja EHTY:ssä tuotetun hiilen tosiasiallisen kulutuksen välillä.

Tällaista käsitystä ei voida hyväksyä samoista syistä kuin tämän tuomion 19—23 kohdassa on esitetty, ja näin ollen tämä CPL:n vaatimus on hylättävä.

25 CPL:n istunnossa esittämän väitteen osalta on todettava, että se on uusi oikeudellinen peruste. Koska komissio on vedonnut tältä osin työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan, tämä peruste on jätettävä tutkimatta.

26 Tästä seuraa, että sekä komission kanne että CPL:n vastavaatimus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

27 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään kuitenkin, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Koska sekä komission että CPL:n vaatimukset on hylätty, on määrättävä, että molemmat asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Euroopan yhteisöjen komission kanne ja Coal Products Ltd:n vastavaatimus hylätään.**

2) **Euroopan yhteisöjen komission ja Coal Products Ltd:n on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Sevón Edward Jann

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä toukokuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

L. Sevón

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja